

Осіння поема

Ладя Могилянська

Маркові Вороному присвячую

I

Що ж, ти мені співала непогано,
Ти пестила, як друг, втішала, мов сестра...
Не знала я, вколисана в туманах,
Чи то любов, чи то жорстока гра...
Ти не моя... ти ж тільки осінь-осінь.
Не хочу я твоєї глибини...
Нехай світанком скам'янілі роси
Розкажуть пошепки мої надійні сни...
Ти їх послухай, зраднице лукава,
Дивись – твій сухоліст знов у тумані зник...
Я мудрість випила до дна в достиглих травах,
До дна душі пройшов солодкий сік...
Візьми, візьми назад свої дарунки,
Твій сухоліст мене не подола,
Ти поверни мої цілунки,
Що, заворожена тобою, я дала...
Що ж, непогано ти мені співала,
Втішала, мов сестра, і пестила, як друг...
З якою мукою в нестямі цілувала
Я пальці довгії твоїх печальних рук.

II

Щодня все тануть голубі простори,
Щодня прозоріє замріяна печаль...
Тополі обнялись, і хтось смертельно-хворий
Одяг в останній раз бурштину і кораль...
Глибока осінь, наче дно криниці,
Що вабить таємничо-тихим дном...
А в небі тануть дні... і линуць в ірій птиці,
Черкаючи об мури хмар крилом...

Невже ж відваживсь ти тут зимувати?
Невже тобі такий міцний полон?
В сплетінні вій твоїх, в очей суворих ґратах
Заплутався лінивий юний сон...
Ну, що ж, зимуй. В одвічнім шумовинні
Нехай загасне полум'я турбот,
В таємнім шелесті і шепоті невпиннім
Є щастя для таких, як ти, істот...
А вчора – мов у сні (навколо жовтий жовтень,
І сон землі й мережаний туман...)
Учора над кущем засохлим і пожовклим
Я вчула ясно пахощі троянд...

III

Сьогодні голуби мої тривожні
Кружляють у осінньому танку...
Ти – тільки випадковий подорожній
На запашнім, завітчанім шляху...
Чи крук там очи виклював у трупа,
Ті очи, що ціловано не раз,
Чи так напиться схотіли спрагли губи
З криниці болю, з джерела образ.
Так дівчина над лісовим струмочком,
На мостом перекинутій вербі,
Співає тихим, тьмяним голосочком
Про сокола, що горлицю любив...
А потім схилиться і жалібно заплаче,
Що папороть у гаї не цвіла,
Що чорний крук над трупом знову кряче,
Що сині очи стали мов зі скла —
І прийде випадковий подорожній,
Немов би чув, неначе знав усе,
І в подарунок чистий і порожній
Їй зайвину весни своєї принесе...

IV

Так сталося... Порожня і велична
І знов холоне чорная земля,
І на скрижалях мудрих і одвічних

Вам присуд пишеться, спустошені поля.
Ти хочеш знати, як чуже сумління
Керує в мороці і зрячим, і сліпим;
Се тільки так: в непевнім шумовинні
Скоритися промінням золотим...
Ти хочеш знати, як у лютім герці
Вбивається прекрасне й молоде;
Се тільки так: твоє розбите серце
Знов золотою квіткою цвіте...
Ти хочеш знати, як тьмяні мертві фарби
Живуть і дихають від дотику митця,
Се тільки так: сховай нетлінні скарби,
Пий трунок самоти в коханні до кінця.
Так сталося... В утомі без змагання
Ще раз скорилася покривджена земля...
Ти хочеш знати, як губиться кохання?
Се вічна радість для таких, як я.

V

Колись у день, як сонцю буйну славу
Гули чмелі у квітах запашних, —
Я лугом йшла... його достиглі трави
Аж до рамен торкалися моїх...
Я лугом йшла... А в небі вічна зміна,
А в небі оргія перлинно-білих хмар,
Купайлів день в одвічнім шумовинні
Заносив ніж і готував удар.
А в тілі і в душі така блискуча повня,
Така нестерпна сили зайвина,
І так хотілося: на білім щастя човні
з уст гранатових отруту п'ють до дна...
І думалось..... ось-ось за поворотом стріну,
Підійде зараз той, хто все життя чекав...
Нікого навкруги... лиш вічна в небі зміна
Та море роменців в зеленім морі трав...
Жила... і плутала барвистими стежками,
Але навіки привидом моїм
Лишилось поле з білими квітками
Та вічна зміна в небі голубім...